

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL
VRAESTEL 1: TAAL IN KONTEKS en LETTERKUNDE
NOVEMBER 2008

PUNTE: 120

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 24 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings.

AFDELING A: Kyk- en Leesbegrip	VRAAG 1 – 3	(30 punte)
AFDELING B: Opsomming	VRAAG 4	(10 punte)
AFDELING C: Taal	VRAAG 5 – 9	(60 punte)
AFDELING D: Letterkunde	VRAAG 10 – 12	(20 punte)
2. Beantwoord AL die vrae.
3. Lees die instruksies by AL die vrae.
4. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is, in die middel van die bladsy.
5. Trek 'n streep na elke afdeling.
6. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: KYK- EN LEESBEGRIP**VRAAG 1: TYDSKRIFARTIKEL**

Lees die onderstaande teks en beantwoord die vrae.

[Uit: *Footprints in the Sands of Time*, DoE 2007]

DIE MAN AGTER DIE MADIBA-HEMP

1. Sonwabile Ndamase het die Vukani-modereeks begin. Dit was die Madiba-hemp wat hom bekend gemaak het. Dit is nie meer vreemd om 'n Afrika-hemp te dra nie. Nelson Mandela het 'n modeleier geword. Sonwabile sê: "Hy weet presies wat hy wil dra. Al die Madiba-hemde is kleurryk."
2. Madiba het baie vir die modewêreld beteken. Voor Madiba se tyd het mense klere gekies op grond van waarheen hulle op pad was. Daarna het hulle begin aantrek in ooreenstemming met waar hulle vandaan kom.
3. Swart ontwerpers kan Madiba nie genoeg bedank dat hy die Afrika-hemp bekend gemaak het nie. Hierdie hemde word al gewilder. 'n Mens kan gemaklik en netjies lyk, al dra jy nie 'n swart pak en das nie. Nou kan jy met trots jou Afrika-hemp na die deftigste funksie dra. Dit is alles aan Madiba te danke.
4. Wie is die man agter die Madiba-hemp? As lid van die koninklike Pondo-familie kon Sonwabile Ndamase 'n weelderige en gemaklike lewe gekies het, maar sy ma het anders gedink. Hy vertel: "My ma het besef dis belangrik dat ons die Westerse kultuur aanvaar. Dis nie goed dat koninklikes so bedien word nie."
5. Sy wou hulle vir die regte lewe voorberei. Sy was 'n kleremaakster en naald en gare het hom van kleins af soos 'n mot na 'n kers getrek. Op agt jaar kon hy al 'n soom inwerk.
6. Vandag is Sonwabile Ndamase 'n wêreldberoemde ontwerper.

[Verwerk uit: *Vrouekeur*, 5 November 2004]

WOORDEBOEKGEBRUIK

ontwerper: iemand wat 'n voorlopige skets maak. **English** (designer), **Sepedi** (moakanyi), **Isizulu** (mthungi).
weelderig: oorvloedig, oordadig, in weelde. **English** (luxurious, in luxury), **Sepedi** (matsaka), **Isizulu** (vukubusa/nethezeka).

[Uit: *HAT* en *TWEETALIGE WOORDEBOEK*]

VRAE:

1.1 Wie is die ontwerper van die Madiba-hemp? Gee die naam en van. (1)

1.2 Kies die KORREKTE antwoord.

Die Madiba-hemp word so genoem omdat ...

- A Madiba die hemde dra.
- B Sonwabile Madiba se vriend is.
- C Madiba die hemde verkoop.
- D die hemde na Sonwabile vernoem is. (1)

1.3 Watter EEN woord in paragraaf 1 beskryf die belangrikste kenmerk van die Madiba-hemde? (1)

1.4 1.4.1 Kan 'n Madiba-hemp deesdae na 'n formele funksie gedra word? Ja/Nee (1)

1.4.2 Haal EEN woord uit paragraaf 3 aan om jou antwoord in VRAAG 1.4.1 te motiveer. (1)

1.5 Wie besluit wat Madiba sal aantrek? (1)

1.6 Wat moes mans in die verlede aantrek as hulle na 'n formele funksie gaan? Noem TWEE dinge. (2)

1.7 Gee EEN woord uit paragraaf 3 wat sê dat al meer mense graag Madiba se hemde aantrek. (1)

1.8 Wie het vir Sonwabile geleer om naaldwerk te doen? (1)

1.9 Kies die REGTE antwoord.

“... *naald en gare het hom van kleins af soos 'n mot na 'n kers getrek*” (par. 5).
Die uitdrukking beteken ...

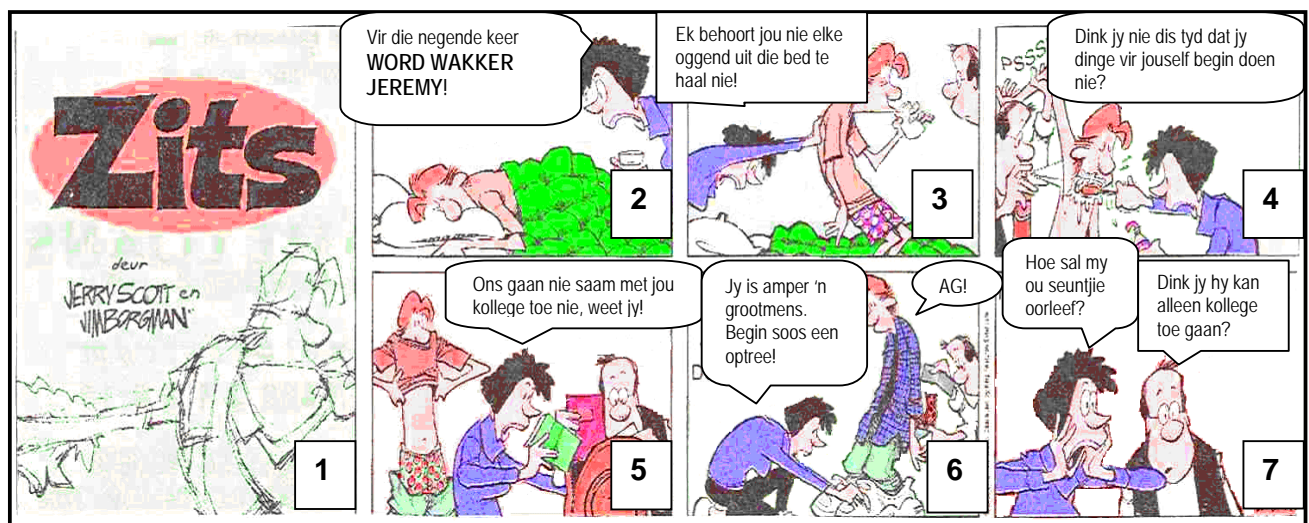
- A motte hou van hitte.
- B motte hou van naald en gare.
- C hy kon naald en gare nie los nie.
- D hy kon kerse nie uitlos nie. (1)

- 1.10 1.10.1 Sê of die volgende WAAR of ONWAAR is:
Sonwabile Ndamase het arm groot geword. (1)
- 1.10.2 Motiveer jou antwoord in VRAAG 1.10.1. (1)
- 1.11 Hoe het Mandela mans se klerestyl verander? (1)
- 1.12 Watter EEN woord sê dat Sonwabile *internasionaal* bekend is? (1)
- 1.13 Waarom, dink jy, het Madiba so 'n groot invloed op die wêreld? (1)
- [16]**

VRAAG 2: STROKIESPRENT

Lees die strokiesprent en beantwoord die vrae.

[Uit: Rapport, 2007]

VRAE:

- 2.1 Kies slegs die REGTE antwoord.
“vir die negende keer” in raampie 2 beklemtoon dat ...
- A Jeremy na sy ma luister.
B sy ma al moedeloos is.
C Jeremy baie fluks is.
D sy ma hom liefdevol behandel. (1)
- 2.2 Waarom is “WORD WAKKER JEREMY!” in raampie 2 in hoofletters en vetdruk geskryf? (1)
- 2.3 Bestudeer raampie 4, 5 en 6. Verduidelik hoekom Jeremy nog nie geleer het om dinge vir homself te doen nie? (1)

2.4 Kies die REGTE antwoord.

Jeremy se liggaamstaal en gedrag vertel dat hy ... optree.

- A doelgerig
- B gedissiplineerd
- C onvolwasse
- D selfstandig (1)

2.5 2.5.1 Dink jy Jeremy is gelukkig met hoe sy ouers hom behandel? Ja/Nee (1)

2.5.2 Motiveer jou antwoord in VRAAG 2.5.1. (1)

2.6 2.6.1 Bestudeer raampie 7. Wil die pa hê dat Jeremy selfstandig moet optree? Ja/Nee (1)

2.6.2 Gee 'n rede vir jou antwoord. (1)

[8]

VRAAG 3: ADVERTENSIE

Lees die onderstaande advertensie en beantwoord die vrae.

Bel 084 145 vir ...

- nuwe kontrakte en opgraderings,
- gratis sim-kaart,
- gratis konneksie en
- gratis aflewering.

WEN

EEN VAN 6 HUMMERS

Gradeer op na een van die volgende:

GRATIS NOKIA E65

R145 per maand x 24 op *casualchat* 100

- 100 gratis minute
- MP3-speler

GRATIS SAMSUNG E250

- R50 per maand x 24 op *controlchat* 50
- 25 SMS'e p.m.

Teken in op 'n nuwe kontrak of gradeer jou foon op en jy kan een van 6 HUMMER H3's wen.

Elke maand moet EEN HUMMER gewen word.
Kompetisie sluit EINDE JANUARIE.

Waarvoor wag jy? Doen dit nou!

[Uit: *Huisgenoot*, 15 November 2007]

VRAE:

- 3.1 Hoe kan jy met Cell C kommunikeer? (1)
- 3.2 Waarom word “WEN” met groot, donker letters geskryf? (1)
- 3.3 Wat moet jy doen om een van 6 Hummers te wen? Noem TWEE moontlikhede. (2)
- 3.4 Na watter selfoon moet jy opgradeer, as jy ’n MP3-speler wil hê? (1)
- 3.5 Hoe gereeld sal iemand ’n Hummer kan wen? (1)

[6]**TOTAAL AFDELING A: 30**

AFDELING B: OPSOMMING

VRAAG 4

- Vir jou eie veiligheid is daar sekere dinge wat jy nooit moet vergeet nie.
- Som die *belangrikste* inligting oor algemene veiligheid in *SEWE volsinne* op.
- Jou opsomming moet 60 woorde lank wees.
- Skryf die getal woorde onderaan die opsomming.

1

Kies iemand soos een van jou ouers, onderwyser of polisieman wat jy kan vertrou. Vir dié persoon kan jy enigiets vertel wat jou bang of ongemaklik laat voel.

2

Die persoon wat jy vertrou, moet weet waar jy bly. As jy 'n probleem het, sal hy/sy jou kan help.

3

Moenie die pad na jou huis vir vreemdelinge beduie nie en moenie vir mense sê dat jy alleen by die huis is nie.

4

In die middag na skool moet jou ouers presies weet waar jy is. Bel hulle of laat weet hulle as jy laat gaan wees.

5

As iemand iets aan jou doen waarvan jy nie hou nie, moet jy baie duidelik "Nee!" sê.

NEE!

Aksieplan om aanranding en mishandeling te voorkom.

Wees versigtig as iemand in 'n voertuig langs jou stop. Moenie met vreemdelinge langs die pad praat en geld en geskenke by hulle vat nie.

Wanneer jy in die straat loop, loop op bekende paaie wat deur baie mense gebruik word, sodat daar altyd iemand naby is as jy in die moeilikheid kom. Moenie alleen in donker strate, leë geboue en plekke met bosse loop nie.

[Uit: ELAN, Mei 2007]

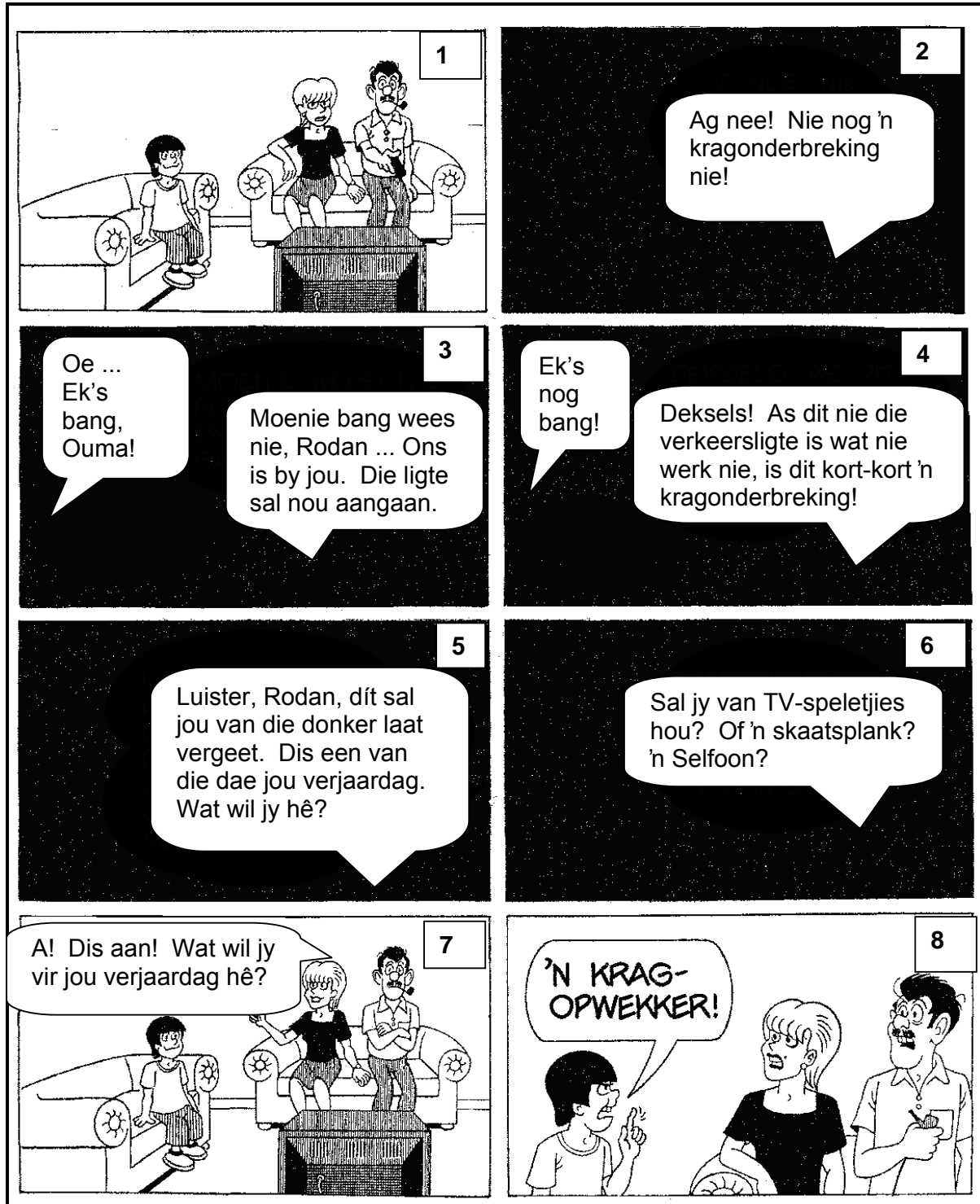
TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAAL

VRAAG 5: STROKIESPRENT

Lees die strokiesprent en beantwoord die vrae.

[Uit: RAPPORT-TYDSKRIF, 14 Augustus 2005]

Volg die instruksies in die regterkantste kolom om die regte antwoorde in die linkerkantste kolom te gee. Skryf net die vraagnommer en die korrekte antwoord neer. Antwoorde op VRAAG 5.1 – 5.23 moet korrek gespel wees.

Oupa, Ouma en hul kleinseun Rodan is 'n gelukkige gesin wat (5.1 <i>in/op</i>) 'n klein (5.2 <i>plaas</i>) woon. (5.3 <i>Elke aand</i>) sit hulle saam om (5.4 <i>televisie</i> kyk). Die gesin hou (5.5 <i>van + dit</i>) om na dieselfde (5.6 <i>program</i>) te kyk. (5.7 <i>Skielik/Dadelik</i>) gaan die ligte af. Die leesteken na die woorde: "Ag nee!", in raampie 2, is 'n (5.8 <i>koppeltteken/uitroepteken/deelteken</i>). Rodan is 'n (5.9 <i>iemand wat bang is</i>). Sy ouma troos hom om nie bang te wees nie, want die ligte sal (5.10 <i>binnekort/kortliks</i>) aangaan. Rodan is nou siek en (5.11 ...) vir die kragonderbrekings, want hy is (5.12 <i>baie bang</i>) vir die donker. Rodan gaan een van die dae sy verjaardag (5.13 <i>vier/fier</i>). Ouma wonder (5.14 <i>wat/wie</i>) die beste verjaardaggeskenk vir hom sal wees. Ouma se reaksie in raampie 7: "A! Dis aan!" is 'n bewys van haar (5.15 <i>blydschap/treurigheid ontevredenheid</i>). Rodan, wat op die (5.16 <i>bed/rusbank</i>) in raampie 7 sit, voel baie (5.17 <i>gelukkig</i>) dat die lig elke keer afgaan.	5.1	Kies die regte woord.	(1)
	5.2	Gee die verkleining.	(1)
	5.3	Gee een woord.	(1)
	5.4	Vul die infinitief in.	(1)
	5.5	Gee die regte vorm.	(1)
	5.6	Gee die meervoud.	(1)
	5.7	Kies die regte woord.	(1)
	5.8	Kies die regte antwoord.	(1)
	5.9	Gee een woord.	(1)
	5.10	Kies die regte woord.	(1)
	5.11	Voltooi die uitdrukking.	(1)
	5.12	Gee die intensiewe vorm.	(1)
	5.13	Kies die regte woord.	(1)
	5.14	Kies die korrekte woord.	(1)
	5.15	Kies die regte woord.	(1)
	5.16	Kies die regte woord.	(1)
5.17	Gee die antoniem.	(1)	

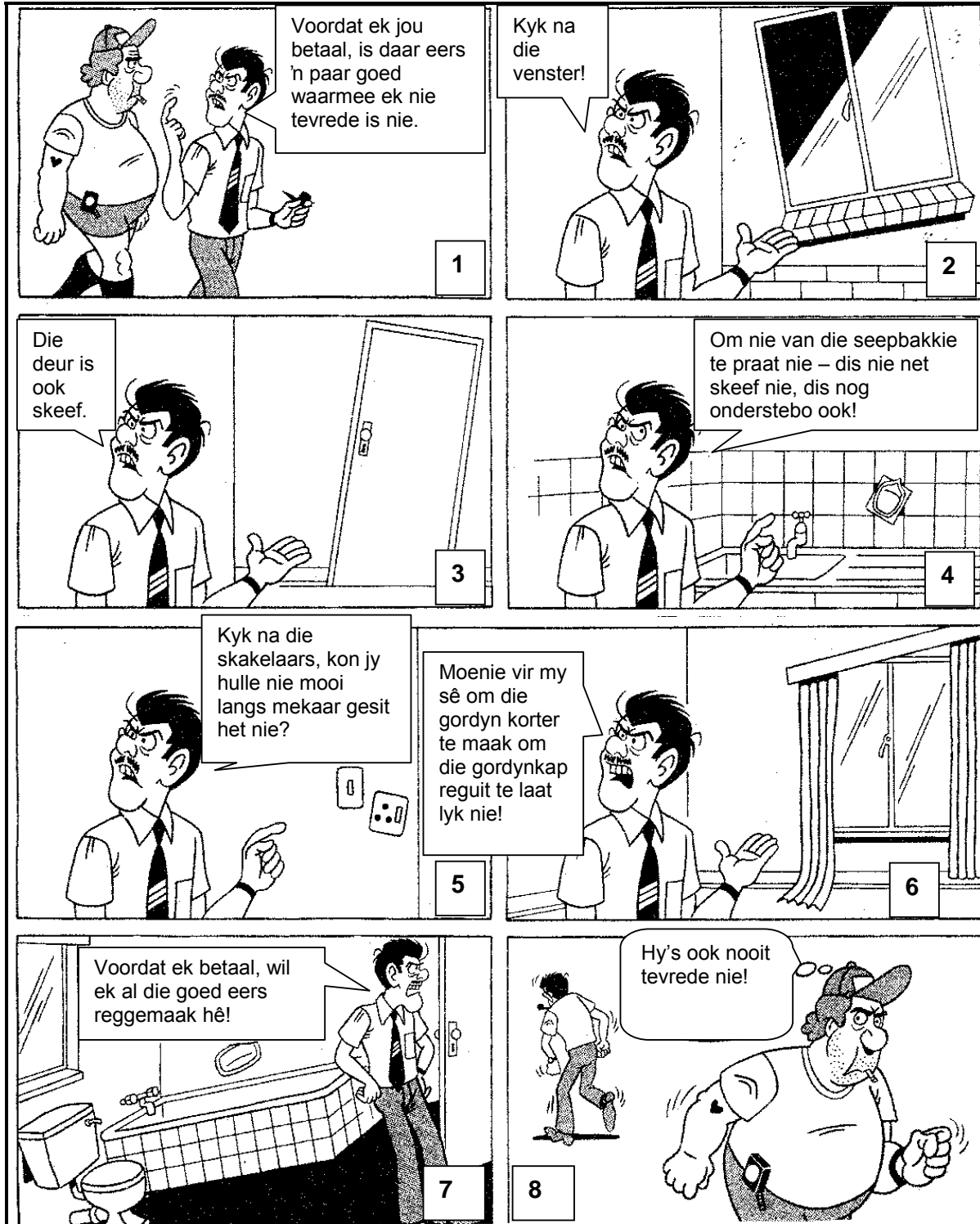
Oupa en Ouma vind dit (5.18 <i>vreemd/snaaks</i>) dat Rodan 'n kragopwekker wil hê.	5.18	Kies die korrekte woord met die hulp van die woordeboek.	
Hy is hulle (5.19 <i>een</i>) kleinkind.	5.19	Gee die regte vorm.	(1)
Rodan is (5.20 <i>bang</i>) as ander kinders vir die donker.	5.20	Gee die regte vorm.	(1)
Rodan is sy ouma en oupa (5.21 <i>sê/se</i>) geliefkoosde (5.22 <i>kleindogter</i>).	5.21	Kies die korrekte woord.	(1)
	5.22	Gee die teenoorgestelde geslag.	(1)
Vir Rodan sal dit 'n (5.23 <i>goed</i>) dag wees as daar nie meer kragonderbrekings is nie.	5.23	Gee die regte vorm.	(1)

[23]

VRAAG 6: STROKIESPRENT

Lees die strokiesprent en beantwoord die vrae.

Ben praat met die bouer wat werk by sy huis gedoen het. Hy is baie kwaad, want die bouer het baie dinge verkeerd gedoen.

[Uit: RAPPORT-TYDSKRIF, 12 November 2004]

Skryf die volgende sinne oor volgens die instruksies in die regterkantste kolom.

(6.1 Ben is nie tevrede met die werk nie.)	6.1	Skryf die sin in die verlede tyd.	(1)
(6.2 Ben sê: "Jy moet na die venster kyk.")	6.2	Skryf die sin in die indirekte rede.	(2)
(6.3 Die deur is skeef.)	6.3	Skryf in die ontkenende vorm.	(2)
Die seepbakkie is nie reg nie. (6.4 <i>omdat</i>) Die seepbakkie is onderstebo.	6.4	Verbind die sinne soos aangedui.	(1)
6.5 Die bouer het die lig se skakelaar reg ingesit.	6.5	Skryf die sin in die lydende vorm.	(2)
6.6 Die ligskakelaars lyk sleg teen die muur.	6.6	Skryf die sin in die toekomstige tyd.	(1)
Die een gordyn (6.7 <i>hang skeef altyd</i>) op die vloer.	6.7	Gee die regte woordorde.	(1)
Die vloer is baie ongelyk. (6.8 <i>daarom</i>) Die bad staan skeef.	6.8	Verbind die sinne soos aangedui.	(1)
Ben is baie ontevrede met die bouer se werk. (6.9 <i>Waarmee ...</i>)	6.9	Voltooi die vraag.	(2)
Die bouer moet die werk regmaak. (6.10 <i>Die bouer is vasberade om ...</i>)	6.10	Voltooi die sin.	(1)
6.11 Die bouer sê hy sal al die foute regmaak.	6.11	Skryf in die direkte rede.	(2)
Die bouer vra: "Het ek iets verkeerd gedoen?" (6.12 Begin so: <i>Die bouer wil weet of ...</i>)	6.12	Voltooi die sin.	(2)
6.13 Die bouer moet die bad regmaak.	6.13	Skryf die sin in die lydende vorm.	(2)

[20]

VRAAG 7: REDIGERING

Lees die strokiesprent en beantwoord die vrae.

[Uit: RAPPORT-TYDSKRIF, 24 Maart 2002]

Volg die instruksies in die regterkantse kolom en skryf die sin korrek oor.
Onderstreep die fout(e) wat jy reggemaak het.

7.1 Ben het sy karavan verloor.	7.1	Verbeter die spelfout.	(1)
7.2 Die man se pet sit nie skeef.	7.2	Korrigeer die taalfout.	(1)
7.3 Alle voertuie behoort om getoets te word.	7.3	Skryf die sin reg oor.	(1)
7.4 Ben se vrou en kinders is weg daarom is hy ontsteld.	7.4	Vul die ontbrekende komma in.	(1)
7.5 Die motor met wat Ben ry, is padwaardig.	7.5	Korrigeer die taalfout.	(1)
7.6 Ben sê vir die man: "Ek ken dat my ligte werk."	7.6	Korrigeer die taalfout.	(1)
7.7 Ben skreeu met die man, want hy is ontsteld.	7.7	Korrigeer die taalfout.	(1)
7.8 The traffic cop instructs Ben to get out of his car.	7.8	Vertaal die sin in Afrikaans.	(2)

[9]

VRAAG 8: KRITIESE TAALBEWUSTHEID

8.1 Kyk na die strokiesprent in VRAAG 2 (bl. 5).

Kies die REGTE antwoord.

In raampie 7 sê die ma: "Hoe sal my ou seuntjie oorleef?"

Die ma se woorde bewys dat sy ... haar seun is.

- A moeg vir
- B lief vir
- C kwaad vir
- D opgewonde oor

(1)

8.2 Kyk na die Cell C-advertensie in VRAAG 3 (bl. 6).

Waarom word die woord "*gratis*" so baie in die advertensie gebruik?

(2)

[3]

VRAAG 9: KYK EN KOMMUNIKEER

Kyk na die prente, lees die situasie en voer elke keer die opdrag uit.

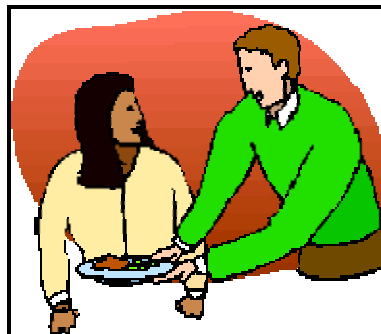
- 9.1 SITUASIE: Die Juffrou is baie bly oor Jannie so goed gedoen het met sy taak. Sy WENS hom GELUK met sy goeie punte en MOEDIG hom AAN.

OPDRAG: Wat sê die juffrou om Jannie geluk te wens en aan te moedig? Voltooi die sin in ongeveer 10 woorde.

Juffrou: Jannie, ... (2)

- 9.2 SITUASIE: Die vrou, Tharusha, het laat gewerk en laat by die huis gekom. Haar man, Devin, het heerlike kos vir haar gemaak. Hy laat haar by die tafel sit en bring vir haar kos. Tharusha is baie DANKBAAR en het groot WAARDERING vir sy moeite.

OPDRAG: Wat sê Tharusha om haar man te bedank en te sê hoeveel sy dit waardeer? Voltooi die sin in ongeveer 10 woorde.

Devin: Hier is jou kos, ek hoop jy geniet dit!

Tharusha: Devin, ... (2)

- 9.3 SITUASIE: Jan werk op die rekenaar en hy konsentreer baie hard. Skielik werk die rekenaar nie meer nie. Hy kan die probleem nie self oplos nie en moet Sam BAIE MOOI VRA om hom te kom help.

OPDRAG: Wat sal Jan se woorde wees? Kies die REGTE antwoord.

- A Jan: Sam, kom hier man! Die simpel rekenaar werk nie!
- B Jan: Sam, maak dadelik my rekenaar reg! Dit werk nie!
- C Jan: Sam, sal jy asseblief my rekenaar regmaak? Dit wil nie werk nie.
- D Jan: Sam, mag jy miskien my rekenaar regmaak? Die ding werk nie.

(1)
[5]

TOTAAL AFDELING C: 60

AFDELING D: LETTERKUNDE**INSTRUKSIES**

1. Hierdie AFDELING D bestaan uit:

DRIE vrae uit **KINDERS VAN DIE AARDE** en
DRIE vrae uit **OM LAASTE TE KAN LAG**.
2. Beantwoord TWEE vrae uit **KINDERS VAN DIE AARDE**.

OF

Beantwoord TWEE vrae uit **OM LAASTE TE KAN LAG**.

Kies jou TWEE vrae uit **EEN** boek.

KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer

Beantwoord TWEE van die DRIE vrae.

VRAAG 10: 'N MAN KOM TUIS – Chris Barnard

Lees die onderstaande aanhaling en beantwoord die vrae.

Die pad het vir my te lank begin word. Gewoonlik is ek doodgelukkig alleen op 'n lang rit. Dit gee 'n mens die geleentheid om dinge rustig te sit en uitsorteer. Maar dié middag soek ek 'n stem om na te luister, en ek werk uit: as ek goed ry, baie goed, sal ek nog minstens vier ure lank geselskap moet ontbeer. Miskien was dit die reën wat my ongerus gemaak het; die aanhoudende geluid van veërs teen die windskerm en bande op die nat teer het begin eentonig raak. Toe staan die man langs die pad. En hy wys met sy hand hy wil saamry.

- 10.1 Wie was die ryloper wat langs die pad gestaan het? (1)
- 10.2 Watter werk doen die ryloper? (1)
- 10.3 Hoe dikwels gaan die ryloper huis toe? (1)
- 10.4 10.4.1 Is die volgende stelling WAAR of ONWAAR?

Die ryloper is op pad na sy eerste vrou se begrafnis. (1)
- 10.4.2 Gee 'n rede vir jou antwoord op VRAAG 10.4.1. (1)
- 10.5 Noem TWEE karaktereienskappe van die ryloper. (2)

- 10.6 10.6.1 Is die volgende stelling WAAR of ONWAAR?
Die ryloper se gesin was nie bly om hom te sien nie. (1)
- 10.6.2 Gee 'n rede vir jou antwoord op VRAAG 10.6.1. (1)
- 10.7 Watter lewensles het jy uit die kortverhaal geleer? (1)
[10]

EN/OF**VRAAG 11: DIE OOREENKOMS – Dalene Matthee**

Lees die onderstaande aanhaling en beantwoord die vrae.

Hulle was soos twee broers wat mekaar eers teen die aand se kant leer ken het: Jakob en Willem.

Hulle was van die eerste intrekkers by die nuwe Rusoord; albei vlak in die sewentig; gesond van liggaam en verstand, en vasberade om van die laaste skof nog iets te maak. Die kamer wat hulle moes deel, was aan die sonsy van die gebou, ruim, en met huisgoed uit albei se verlede gemeubileer soos toegelaat deur die reëls van die Bestuur.

- 11.1 Kies die KORREKTE antwoord.
Jakob en Willem bly in 'n (ouetehuis/koshuis/losieshuis). (1)
- 11.2 Verbind 'n woord uit KOLOM A met die regte woord uit KOLOM B om kernfeite in die verhaal op te som. Skryf net die vraagnommers en die letters neer, bv. 11.2.4 E. (3)
KOLOM A		KOLOM B	
11.2.1	half ses	A	Willem
11.2.2	vingerbord	B	Jakob
11.2.3	motor	C	Whiskey
		D	Mart
- 11.3 Beskryf kortliks hoe Jakob na die begrafnis gevoel het. Noem TWEE gevoelens. (2)
- 11.4 Wat het Jakob besef toe die bottel se prop skielik oopdraai? (1)
- 11.5 Hoe voel Jakob aan die einde van die verhaal oor die teken? (2)
- 11.6 Wat leer jy by Jakob en Willem oor vriendskap? (1)
[10]

EN/OF

VRAAG 12: MY BROER SE KRAAI – Chris Barnard

Lees die onderstaande aanhaling en beantwoord die vrae.

Dit was 'n Sondagmiddag toe my broer met my kom praat. “Ek dink ek moet my kraai maar los,” het hy gesê.
 Ek het hom nie probeer aanmoedig nie. Een verkeerde woord, het ek geweet, en hy verander dalk van voorneme.
 Maar hy het aangedring op my opinie.
 Toe dink ek vinnig en ek sê: “Dis jou kraai en jý moet besluit, maar ek dink as die kraai kon besluit, sou hy homself losgelaat het.”
 “Dis die probleem,” het my broer gesê. “Juis dit hinder my meer as iets anders. Ek is lief vir die kraai en ek versorg hom goed. Maar dit voel nie vir my of hy myne is nie. Ek wil hê dit moet my kraai wees. En solank hy wil weg, is hy nie regtig myne nie.”

- 12.1 Noem TWEE redes hoekom die broer die kraai nie wou vrylaat nie. (2)
- 12.2 Kies die antwoord wat VERKEERD is.
- Toe my broer die kraai opgetel het, ...
- A was hy kruppel.
 B was sy een vlerk seer.
 C was hy honger en half verklum.
 D kon hy glad nie vlieg nie. (1)
- 12.3 Noem TWEE bewyse dat die kraai nie gelukkig in die hok was nie. (2)
- 12.4 Hoe het die broer begin optree voordat hy met die verteller oor die kraai gepraat het? (1)
- 12.5 Wat het die broer aan die einde besluit om met die ongelukkige kraai te doen? (1)
- 12.6 Wat is die lewensles wat jy uit hierdie verhaal geleer het? (1)
- 12.7 Van wanneer af het die kraai eers regtig aan die broer behoort? (2)
- [10]**

OF

OM LAASTE TE KAN LAG – Pirow Bekker

Beantwoord TWEE van die DRIE vrae.

VRAAG 13: LEUENS – CM van den Heever

Lees die onderstaande aanhaling en beantwoord die vrae.

“Ja,” sê Olga, “ek ontmoet nou die dag nog vir Hester, toe gesels ons oor jou. Sy vertel my toe dat jy nou in Johannesburg woon. Dis darem lank laas dat ons mekaar ontmoet het! Wag, laat ek sien. Dis mooi tien jaar gelede dat ons laas met mekaar gesels het.”

13.1	Waar het Olga en Naomi mekaar leer ken?	(1)
13.2	Hoekom het Naomi se man sy werk verloor?	(1)
13.3	Watter leuen vertel Naomi oor haar man se werk?	(1)
13.4	Voltooi die volgende sin deur die plekke waar Naomi en Olga bly, in te vul. Olga woon in ... en Naomi in	(2)
13.5	Wat sê hierdie plekke (in VRAAG 13.4) vir jou van hulle lewens? Olga ... terwyl Naomi	(2)
13.6	Hoe voel Naomi oor die klere wat sy dra?	(1)
13.7	Hoekom het Naomi opgehou om vir Olga te skryf?	(1)
13.8	Wat is Naomi dié Saterdag besig om te doen wanneer sy Olga ontmoet?	(1)
		[10]

EN/OF

VRAAG 14: OM LAASTE TE KAN LAG – Chris Barnard

Lees die onderstaande aanhaling en beantwoord die vrae.

Aardse mense is hulle. Prakties en nugter en pligsgetrou en sonder fieterjasies. Jy doen 'n ding só en nooit anders nie. Reg is reg en verkeerd bly nou eenmaal verkeerd. Jy doen jou werk, trou, sorg vir jou gesin, word diaken of ouderling, gaan kuier Sondagmiddag, bepaal jou sake. Jy is so gemaak en so laat staan en so hoort dit ook. Die lewe is doodmaklik. Net oom Apie was anders.

- 14.1 Noem EEN kenmerk van die verteller se mense. (1)
- 14.2 Hoe het oom Apie gelyk? Skryf slegs die vraagnommer en die letter neer.
- A Hy het min hare gehad.
B Hy het skrefies-oë gehad.
C Hy was lank.
D Hy was maer. (1)
- 14.3 Noem TWEE swak eienskappe van oom Apie. (2)
- 14.4 14.4.1 Was sy vriende bly as hy so drie maande by hulle bly? (1)
14.4.2 Gee EEN rede vir jou antwoord op VRAAG 14.4.1. (1)
- 14.5 Hoe het oom Apie uit die moeilikheid met sy jeugliefde gekom? (1)
- 14.6 14.6.1 Het die kinders van oom Apie gehou? Ja/Nee (1)
14.6.2 Gee 'n rede vir jou antwoord. (1)
- 14.7 Oor watter menslike eienskap handel hierdie kortverhaal? (1)
[10]

EN/OF

VRAAG 15: OPGANG – Ina Rousseau

Lees die onderstaande aanhaling en beantwoord die vrae.

“Kyk wat het ek hier!” het hy uitgeroep toe hy teen sonder by die huis aankom.

Op die kombuistafel het hy die kis neergesit, amper in ’n poel koffie wat Hannetjie in haar verstomming uitgestort het.

“Wie s’n is dit, Lukas?” het sy gevra, haar swart ogies smal van nuuskierigheid in haar maer gesig.

...

“Ek dink daar’s iemand by jou agterdeur,” sê Meisie.

- 15.1 Wat het die man op die kombuistafel neergesit? (1)
- 15.2 Voltooi die volgende deur die KORREKTE woorde in te vul. Skryf slegs die vraagnommers en die antwoorde neer.
- Hannetjie is baie bly oor haar geskenk. Sy gaan vir Katrien (15.2.1 ...) maak, en vir die seuns (15.2.2 ...). Sy wil haar hele lewe lank net (15.2.3 ...) uitknip en stik. (3)
- 15.3 Kies DRIE opdragte uit die lysie wat Hannetjie aan Lot gegee het voor sy die geskenk kon gebruik. Skryf slegs die vraagnommer en die letters neer.
- A Moenie te dik lap gebruik nie.
B Jy moet versigtig werk met sy armpie en spoeletjie.
C Moenie die garing afknip nie.
D Borsel die tandjies gereeld af. (3)
- 15.4 Hannetjie noem Lot ’n adder.
- 15.4.1 Wat is ’n adder?
- 15.4.2 Waarom noem sy haar so? Gee EEN rede. (2)
- 15.5 Wat beteken dit in hierdie verhaal “om opgang te maak”? (1)

[10]

TOTAAL AFDELING D: 20

GROOTTOTAAL: 120

